

1. ΚΕΙΜΕΝΟ:

[Οι σκλάβοι των Μπαρμπαρέσων]

(Κ.Ν.Λ. Α' Λυκείου, σσ. 104-105)

2. ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

2.1. Παραδείγματα ερωτήσεων ελεύθερης ανάπτυξης

1. Ο ανώνυμος δημιουργός του ποιήματος απευθύνεται στον ήλιο και του ζητεί να μην ανατείλει «στο Μπαρμπαρέσω τις αυλές» ή, αν ανατείλει, να επισπεύσει την τροχιά του, γιατί υπάρχει ο κίνδυνος να υγρανθούν οι ακτίνες του από τα δάκρυα των σκλαβωμένων.
 - α) Τι επιδιώκει ο λαϊκός ποιητής μέσα από αυτή τη σύλληψη;
 - β) Πετυχαίνει το στόχο του; Δικαιολογήστε την άποψή σας.
2. Ποια είναι η σχέση του λαϊκού ποιητή με τον ήλιο, όπως διαφαίνεται μέσα από το συγκεκριμένο ποίημα;
3. Σε αυτό το ποίημα ο ανώνυμος δημιουργός υποστηρίζει ότι “στο Μπαρμπαρέσω τις αυλές” κινδυνεύει ο ήλιος από τους ανθρώπους. Πώς εξηγείτε την παραπάνω θέση;
4. Ποιος είναι ο ιστορικός πυρήνας του ποιήματος;

2.2. Παραδείγματα ερωτήσεων σύντομης απάντησης

1. Ο τίτλος αυτού του δημοτικού τραγουδιού είναι συμβατικός (γι' αυτό δίνεται μέσα σε αγκύλες). Εάν σας ζητούσαν να δώσετε κάποιο τίτλο στο ποίημα που να ανταποκρίνεται στο βαθύτερο νόημά του, ποιον τίτλο θα δίνατε;
2. Τι ζητά ο λαϊκός ποιητής από τον ήλιο; Η παράκλησή του παραμένει αμετάβλητη σ' ολόκληρο το ποίημα ή αλλάζει και πώς;

2.3. Συνδυασμός ερωτήσεων σύντομης απάντησης και ελεύθερης ανάπτυξης

1. Συμφωνείτε με την άποψη ότι η λαϊκή μούσα σ' αυτό το ποίημα δεν περιγράφει τις κακουχίες των σκλάβων, αλλά τις εκφράζει; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.

2.4. Παραδείγματα ερωτήσεων αντικειμενικού τύπου

2.4.1. Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής

Βάλτε σε κύκλο το γράμμα της απάντησης που θεωρείτε σωστή:

1. Η φράση «στο Μπαρμπάρεσω τις αυλές» (στ. 3) σημαίνει:
 - α) στις αυλές των βαρβάρων
 - β) στις αυλές των ανθρώπων του Χαϊρεδίν Βαρβαρόσα
 - γ) στην περιοχή που ονομάζεται Μπαρμπαριά
 - δ) στην περιοχή των Βερβερίνων

3. ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΣΠΗΤΙ

1. Ο λαϊκός ποιητής, στο συγκεκριμένο ποίημα, δεν αναφέρεται άμεσα στις κακουχίες και τα βάσανα των σκλάβων, αλλά έμμεσα· το ίδιο κάνει και ο Όμηρος ως προς την ομορφιά της Ελένης (*Ιλιάδα*). Να δείξετε με ποιο τρόπο ο Όμηρος και ο λαϊκός ποιητής δεν περιγράφουν, αλλά εκφράζουν το θέμα τους.

4. ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΣΥΝΘΕΤΙΚΩΝ - ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

1. Να βρείτε ιστορικές πηγές που να αναφέρονται στα μαρτύρια των σκλάβων επί Τουρκοκρατίας και να τις παρουσιάσετε στην τάξη.¹

¹ Πρβλ. ΙΕΕ, Εκδοτική Αθηνών, τ. Ι, Αθήνα, 1974, σσ. 85-89.

5. ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Κριτήριο για ολιγόλεπτη δοκιμασία

(20 λεπτά)

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ

ΤΑΞΗ ΤΜΗΜΑ

ΜΑΘΗΜΑ: Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας

[Οι σκλάβοι των Μπαρμπαρέσων]

ΗΜΕΡ/ΝΙΑ:

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ:

1. Η φράση «στο Μπαρμπαρέσω τις αυλές» (στ. 3) σημαίνει:

- α) στις αυλές των βαρβάρων
- β) στις αυλές των ανθρώπων του Χαϊρεδίν Βαρβαρόσα
- γ) στην περιοχή που ονομάζεται Μπαρμπαριά
- δ) στην περιοχή των Βερβερίνων

.....
.....
.....

Μονάδες 2

2. Ο ανώνυμος δημιουργός του ποιήματος απευθύνεται στον ήλιο και του ζητεί να μην ανατείλει «στο Μπαρμπαρέσω τις αυλές» ή, αν ανατείλει, να επισπεύσει την τροχιά του, γιατί υπάρχει ο κίνδυνος να υγρανθούν οι ακτίνες του από τα δάκρυα των σκλαβωμένων.

- α) Τι επιδιώκει ο λαϊκός ποιητής μέσα από αυτή τη σύλληψη;
- β) Πετυχαίνει το στόχο του; Δικαιολογήστε την άποψή σας.

.....
.....
.....

Μονάδες 4 + 4

3. Ο τίτλος αυτού του δημοτικού τραγουδιού είναι συμβατικός (γι' αυτό δίνεται μέσα σε αγκύλες). Εάν σας ζητούσαν να δώσετε κάποιο τίτλο στο ποίημα που να ανταποκρίνεται στο βαθύτερο νόημά του, ποιον τίτλο θα δίνατε;

.....
.....
.....

Μονάδες 2

4. Χωρίστε το ποίημα σε ενότητες και τιτλοφορήστε καθεμιά από αυτές.

.....
.....
.....

Μονάδες 4

5. Συμφωνείτε με την άποψη ότι η λαϊκή μούσα σ' αυτό το ποίημα δεν περιγράφει τις κακουχίες των σκλάβων, αλλά τις εκφράζει; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.

.....
.....
.....

Μονάδες 4